3

DEFENSIO TOLETANI STATVTI,

A SEDE APOSTOLICA ſæpe confirmati, pro his, qui bono & immaculato genere nati ſunt:

AVCTORE DIDACO VELASquez, *in vtroque Iure laureato.*

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ANTVERPIÆ,
Ex officina Chriſtophori Plantini,
Architypographi Regij.
M. D. LXXIII.

Cum approbatione legitimi cenſoris.

Digitized by Google

Digitized by Google

DE TOLETANO STATVTO ET APOLOGIA QVADAM,

CAPVT PRIMVM.

ANNO præterito quadrageſimo ſeptimo, Ioannes Siliceus Archiepiſcopus Toletanus, decreto, ſiue ſtatuto vetuit, ne ij, qui ex circunciſione ſunt, aut ex Mahumetanis, vel hæreticis nati, beneficia & officia deinceps in eadem Eccleſia habere poſſent.

Cùm autem ea res multos tangeret, itum eſt ad Romanam, & Regiam curiam, & magnis contentionibus agitata, pro ſtatuto tandem vtrobique cecidit: itaq; tunc ea tempeſtas ſedata eſt.

Sed quia nunc iterum eam ca-

Digitized by Google

marinam, noui Chriſtiani ex Hebræis nati, mouere non deſinunt, & multis machinis ſtatutum impugnant, ac ſummo Pontifici, eiuſq; miniſtris fucum facere tentant: operępretium me facturum putaui, ſi controuerſiam hanc penitius excuſſero, & argumenta omnia, quanta fieri poterit breuitate, coegero.

Interim tamen de Apologia huc pertinente, imò nihil magis impertinente, paucula ſunt dicenda. Scripſit alienigena quidam; (cuius nomini parco) apologiam valde prolixam, in Archiepiſcopum Toletanú, in qua fingit ſtatutum fuiſſe factum ab eo ſimul cum Hiſpaniarum Epiſcopis: & alia falſa teſtimonia multa, contra ſtatutum ſcribit, quorum ne vnum quidem verbum in ſtatuto inuenias.

Deinde

Digitized by Google

Deinde, cùm ſemper ferè extra chorũ ſaltet, quidquid in buccam venit, effutit; ac diſparata, minimeq; cohærentia congerẽs, multis conuitiis Hiſpaniarũ Primatem, ac Epiſcopos omnes afficit, ac tam malè malam cauſam agit, vt ſi non mala foret, eam ipſe perdere potuiſſet; nihil verius dicens, quàm id quod ille ſibi ipſi ex perſona noſtratium obiicit, his verbis. Furibundus debaccharis, furis, & inſanis.

Egregius patronus cliẽtes ſuos, nunc Iudæos ſine additamento, nunc Iudæos bonos, nũc Iudæos Chriſtianos, nũc Iudæos conuerſos, ſemper tamen Iudæos vocat, eoque nomine ſe eos valde honorare putat.

Sed quid ni putaret id, homo qui Rabinos vehementer laudat, quique prope finem apologiæ ita

Digitized by Google

ſcribit: hoc tibi archipaſtori meritiſſimo, ac vobis dominis meis omnibus Hiſpaniarum Præſulibus, & ingenij noſtri, & indefeſſi laboris non ſegnile opus, aduerſus ſancitum veſtrum decretum expoſuimus: in eo abſque timore ſæpe laudauimus Iudęos, eos pręſertim quorum nunc per ſuſceptionem baptiſmatis, fuere candida veſtimenta. Hæc ille.

Iam verò cùm ſtatutum cauſa cognita confirmatũ ſit à ſummis Pontificibus, Paulo tertio, Iulio tertio, & Paulo quarto; & cùm alia ſimilia ab aliis quoque Pontificibus maximis approbata ſint: videlicet ſtatutum Paſcenſe à Iulio ſecundo, Capellæ Regum nouæ Toletanæ, à Clemente ſeptimo, Legionenſe à Pio quarto, Cordubenſe à Pio quinto, abeat gallus ille in ſterquilinium ſynagogæ,

Digitized by Google

gogæ, ac ſinat Hiſpanos bonis legibus, & moribus vti. Sed ad propoſita reuertamur.

Vtrum ſtatutum Toletanum ſit contra Ius diuinum.

CAP. II.

AVCTOR apologiæ pro ſua ſolita modeſtia, in præfatione inquit: decretũ illud eſſe impium, & à Chriſti dogmate prorſus abhorrens: & iterum ait, eſſe impium, & legi diuinæ tanquàm ex diametro aduerſans. cuius veſtigia ſecutus quidã nudipes diebus proximis è pulpito magnis exclamationibus dixit, ſtatutum eſſe hæreſim contra Ius diuinum immutabile. in multis quidem acerbiore pœna dignus; quia ille abſens & literis (quæ non erubeſcunt, maximè cùm ab inuerecũdo ſcribuntur) & neſciens confirmatum eſſe ſtatutũ à ſede Apo-

ſtolica, ea verba temerè effutiuit; hic verò in ipſa vrbe, ſciens ſtatutum eſſe confirmatum à Pontificibus ſummis, impietatem iſtam confirmare non timuit: cui non pauci qui ex illis ſunt, impudenter adhærent.

Videamus tamen, quibus argumentis errorem ſuum tueri nitantur. primò aiunt, omnia ferè verba, omnes apices Epiſtolę Paulli ad Romanos contra hæc noua decreta clamare. Nos verò dicimus nullum eſſe verbum in tota ea epiſtola, quod iuſta interpretatione contra hæc ſtatuta poſſit afferri.

Paulus quidem Apoſtolus nihil minus in ea epiſtola tractat quàm de rebus hiſce terrenis, eius enim doctrina de ſpiritualib⁹ eſt. Componit diſſidium ortũ inter nouos illos Chriſtianos, qui ſe pu-

Digitized by Google

putabant meliores aut perfectiores eſſe propter præputium, aut propter circuncisionem. Docet vtroſque diuinus Apoſtolus, apud Chriſtum Dominum nullam eſſe diſtinctionem Iudæi & Græci, nullamque eſſe acceptionem perſonarum; quid inde contra ſtatuta, quæ de rebus temporalibus ſunt?

Ad hoc, diſſidentes illi, omnes noui Chriſtiani erant; quamobrẽ nihil alteri Chriſtianitatis habebant, quo alteris præferri poſſent; nec fidem rectam magis æſtimare debebant ex præputio, quàm ex circunciſione: iam enim Abraham pater erat omnium credentium; imò vtrique fratres erant in Chriſto: atq; adeo in ſpiritualibus, in rebus fidei & religionis, Chriſtiani homines equales erant, & ſunt.

Digitized by Google

Quod ſi (vt iſti malè interpretantur) omnes Chriſtiani æquales eſſe debent in honoribus & dignitatibus conſequendis, & in cæteris terrenis omnibus: iam hodie nulla diſtinctio erit, nobilis aut ignobilis, boni aut mali generis, illuſtris aut vilis: denique nullus erit ordo Reipub. abſit autem ab animis fidelium tam iniqua perſuaſio, vt Apoſtoli doctrina totius rectæ politiæ formam damnare aut ſubuertere videatur.

Gal. 3. Quod ſi verba illa, non eſt Iudæus neque Græcus: non eſt ſeruus neque liber: non eſt maſculus neque fœmina, Gentilis & Iudæus, circuncißio & præputium, Barbar⁹ & Scytha, ſeruus & liber, ſed omnia in omnibus Chriſtus. ſi hæc, inquam, & ſimilia verba efficiunt, vt omnes Chriſtiani in rebus temporalibus cunctis æquales

les eſſe debeant, iam ſeruus & fœmina, Barbarus & Scytha canonici Toletani eſſe debent, & ſtatuta id prohibentia contraria erunt iuri diuino, nihilque erit bene ordinatum in rebus publicis.

Talia ſunt iſtorum argumenta, ac tam prolixa & confuſa, vt non ſine magno faſtidio legi atque repeti poſſint; ſed vt ea omnia facilè ſubuertātur, notatione digna ſunt fallacia temporum, & commiſtio rerum, & cauſarum omiſſio, & callida interpretatio, quibus iſti vtuntur.

Confundunt antiquiſſima tēpora Eccleſiæ primitiuæ cum tēporibus noſtris, in quibus ſtatuta facta ſunt; æquiparāt nouos Chriſtianos temporis huius, Chriſtianis vetuſtiſſimis, qui ex Iudęis vel Gentilibus in initio Eccleſiæ fidem Chriſti amplexati ſunt & vt

odioſa reddant ſtatuta, fingunt, ea loqui etiam de vetuſtiſſimis illis Chriſtianis, omni laude digniſſimis; cùm ſolummodo loquatur de nouis Chriſtianis temporis noſtri.

Confundunt ſpiritualia cum temporalibus (vt iam ante dixi) ac pro eodem habēt, arceri à quibuſdam eccleſiaſticis beneficiis, & arceri à fide Chriſtiana: tanta illis ambitio, tanta ſitis illorum beneficiorum eſt.

Omittunt cauſas iuſtiſſimas, propter quas ſtatuta facta ſunt, & fiunt, & illam duntaxat memorant: quòd quia ſunt filij Abrahę, nec aliam ob cauſam excluduntur. ſed nos vltimo loco cauſas veras referemus.

Demum callidis interpretationibus ſacræ ſcripturæ, aliisq; verſutiis vſi, exclamant, ac declamāt, &

Digitized by Google

& nihil intentatum relinquunt, ſed ſatis nunc fuerit cætera breuiter attigiſſe, atque id ſolum cómemoraſſe; omnia iſtorum argumenta, nihil minus euincere, quã ſtatuta noſtra eſſe contra iura diuina, quæ de ſpiritualibus, non autem de rebus terrenis loquũtur. Addo, quòd cùm ea beneficia nó ſint ex iure diuino, eorum diſtributio, nec aduerſus ius diuinum, nec hæreſis eſſe poterit: hæreſis verò fuerit, credere hæc ſtatuta hæretica eſſe, quæ à ſede Apoſtolica terque quaterque ſunt confirmata.

De bulla Nicolai quinti
CAP. III.

PRoferunt contra ſtatutum Toletanum, bullam Nicolai quinti, ex qua colligunt, ſtatutum eſſe, contra fidem Catholicam, quia, inquit, nos à veritate Catho-

Digitized by Google

Catholicæ fidei aberrantes, ad viam veritatis deducere cupientes. & paulò pòſt: affectantes, vt quiſque quæ recta ſunt, ſapiat: & qui contra Chriſtianæ legis normam falſa ſeminare, & proximos ſcandalizare, quæ vnitatis & pacis contraria ſunt, præſumpſere, &c.

Cui primo reſpondetur, talem bullam authenticam non inueniri, ideoque fide carere: Deinde, longe aliud fuiſſe, quod tunc tractabatur. nam vt in illa ſcriptura (qualiſcunque tandem ſit) continetur, illud eſt, quod quidam aſſerebant, nouos Chriſtianos, & eorum filios, non debere ad honores, dignitates, officia tabellionatus, & ad teſtimonium in Chriſticolarum cauſis perhibendum admitti, eos verbis, & factis, contumeliis afficientes: hæc ſunt verba illius chartæ.

Ex

Digitized by Google

tis. Ex quibus perſpicuum eſt, eos, qui illa credebant, & aſſerebant, non de beneficiis quibuſdam eccleſiaſticis, ſed generaliter ac vniuerſe de omnibus honoribus, dignitatibus, officiis publicis, atque adeo, de teſtimoniis perhibendis egiſſe, nouos Chriſtianos iniuriis etiam afficientes, atque ea quidẽ omnia non aliam ob cauſam, niſi quia noui Chriſtiani erant, vt bis in illa papyro relatum eſt his verbis: propter nouam aſſumptionẽ fidei: & iterum, propter fidei nouam receptionem. Igitur mirum videri non debet, ſi dicatur illic, eam opinionem erroneam eſſe, nec illos recta ſenſiſſe. In ſtatuto autem noſtro, omnia prorſus diuerſa ſunt, nec effici vllo pactò poteſt, vt id hęreſis ſit, quod nihil minus, quàm hæreſis eſt.

Poſtremò, illa bulla nominatim

tim in hac parte reuocata eſt à Paulo quarto in confirmatione ſtatuti, his ipſis verbis: non obſtante recolendæ memoriæ Nicolai Papę quinti, ſimiliter prędeceſſoris noſtri, & aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, &c.

Vtrum hæc ſtatuta ſint contra iura canonica, & ciuilia.

CAP. IIII.

FAtendum eſt, ea ſtatuta eſſe contra generalia verba quorundam canonum & legum: ſed non alio modo illis contraria ſunt, quàm exceptiones & limitationes contrariæ ſunt regulis ſuis. & quemadmodũ tam regulæ quàm exceptiones iuſtæ ſunt, ſic etiam iura generaliter fauentia nouis Chriſtianis, & hæc ſtatuta, quæ multis ex cauſis eos à quibuſdam beneficiis excludunt, vtra-

Digitized by Google

vtraque iuſta ſunt, eo accedente, quòd ſicut iura illa communia facta ſunt à Pontificibus ſummis, ita quoq; ſtatuta confirmata ſunt ab Apoſtolica ſede.

Atq; hac vna veriſſima & euidentiſſima ſolutione, omnia iſtorum in hac parte argumenta euaneſcunt. aiunt iura generalia, ſiue etiam quædam ſpecialia, eſſe in fauorem ſuum atque ſuorum: dicimus & nos; hæc ſtatuta ſpecialia illorum generalitati derogare. Aiunt, decreta, & canones à conciliis & Pontificibus ſummis eſſe facta, & quaſdam leges à Regibus Hiſpaniæ conditas; dicimus à ſummis Pontificibus comprobata eſſe ſtatuta, & à Regibus noſtris Catholicis recepta, & eorum approbatione, ad effectum perducta, quo etiam efficitur, vt ſanctorum aut aliorum ſententiæ nihil

ſtatutis obſtent: adde quòd ſancti de ſpiritualibus rebus loquuntur, nihil minus quàm de his terrenis cogitantes.

Vtrum ſint ſtatuta contra practicam Chriſti & Apoſtolorum, & ſint calamitoſa ac damnoſa.

CAP. V.

QVinq; capitibus, eorum qui contra ſtatuta confirmata, pertinaciter ſcribunt, breuiter ac ſuccinctè reſpondimus, nunc venio ad ſextum, quo aiunt, ſtatuta eſſe, qualia in quæſtione hac propoſui. qua in re vtuntur fallacia temporis & cauſarum, vt eos ſæpe facere, iam ante admonui. Quæro ab iſtis, an illis temporibus eſſent Chriſtiani vlli veteres, quos Chriſtus & Apoſtoli præferre nouis debuiſſent? non credo fingi tale aliquid poſſe: quid mirum igitur ſi ex nouis omnibus

nouos elegerunt. Præterea noſtra ſtatuta non eos expellunt, qui ex bonis Iudæis olim nati ſunt, qui Chriſti fidẽ ſtatim profeſſi ſunt: quinimo neq; de his loquuntur, qui intra mille ducentos & eo amplius annos conuerſi ſunt. horum enim deſcendentes iam vetuſtiſſimi ſunt Chriſtiani. ſed eos ſtatuta excludunt, qui ex perfidis Iudæis & Apoſtatis non ante multos annos magna ex parte fictè conuerſi ſunt. qua ſola diſtinctione corruit ferè omnis illa moles Apologiæ procaciſſimæ, vnde iſti pleraque argumenta mutuati ſunt.

Quod verò addunt, ſtatuta eſſe calamitoſa, & damnoſa, non ita nobis videtur, nec viſum fuit ſummis Pontificibus, qui nõ ſine honorifico proœmio ſtatuta cõfirmant: facile quidem eſt, priuatas

aliquot calamitates vel damna fingere: ſtatuta verò (ſicuti rectas leges decet) publicam vtilitatē, & Eccleſiarum honorem & religionis puritatem conſiderant.

Vtrum ſtatuta hæc derogent Chriſti & Apoſtolorum honori.

CAP. VI.

PArtem affirmatiuam iſti non ſolum impudenter, ſed impiis etiam verbis perſuadere nituntur. ſed audiamus egregia eorum argumenta: quia (inquiunt) ignominioſum faciunt, aliqua conſanguinitate benedictam Chriſti humanitatem attingere, qui fuit Abrahæ ſecundum carnem filius, & non angelos apprehendit, ſed ſemen Abrahæ, & iſti noui Chriſtiani ſunt de genere Abrahæ, hác cantilenam didicerunt ex illa apologia, in cuius frontiſpicio ſcriptum eſt, pro iis qui ex Patriarcharum,

charum, Abrahæ videlicet, Iſaac & Iacob reliquiis ſati, &c. qua etiam ratione dicere poſſunt, ſtatuta derogare honori Noe, & Adæ, atque Euæ, & eorum omniū qui ex eis ſunt.

Si probarent noui iſti, ſe eſſe ex antiquiſſimis bonis Iudæis, qui Meſſiam quem expectarunt, ſtatim exceperunt, & illos ex inde à bonis Chriſtianis deſcendere, iuſta eſſet eorū querimonia, ſi ſtatuta ſibi contraria forent. ſed ſolita vtuntur fallacia, quia (vt ſæpe dictum eſt, atque dicendum eſt ſæpius) ſtatuta non tangunt niſi deſcendentes ex perfidis Iudæis, qui Chriſtum Dominum & Apoſtolos, alioſque Sanctos occiderunt, & per mille quingentos circiter annos in ſua perfidia perſiſtentes, ter ſingulis diebus Deum Chriſtum blaſphemant, & cæte-

ros Chriſtianos omnes occidere ac perdere vellent.

Deſinant, vt olim, dicere, ſemē Abrahæ ſumus, & patrem habe-
Ioan. 8. mus Abraham. his enim iam reſpõſum fuit: ſi filij Abrahæ eſtis, opera Abrahæ facite: & alibi, ge-
Luc. 3. nimina viperarum, ne cœperitis dicere, patrem habemus Abraham: dico enim vobis, quia potens eſt Deus de lapidibus iſtis
Rom. 4. ſuſcitare filios Abrahæ. & vt Apoſtolus inquit, Abraham pater eſt omnium credentium: non ergo pater perfidorum Iudæorum, ex quibus nati eſtis.

Neque Chriſtus ipſe patres veſtros Iudæos impios & fœtidos
Mat. 12 pro cognatis cognoſcet: cui cùm dixiſſet quidam, Ecce mater tua, & fratres tui foris ſtant quærentes te: ipſe reſpondens dicenti ſibi ait, Quæ eſt mater mea, & qui

ſunt

ſunt fratres mei?& extendẽs ma-
nũ in diſcipulos ſuos dixit, Ecce
mater mea, & fratres mei: qui-
cunque enim fecerit voluntatem
patris mei, qui in cælis eſt, ipſe
meus frater,& ſoror,& mater eſt:
non quòd negaret matrem & fra
tres, vt inquit ſanctus Hierony-
mus, ſed quòd Apoſtolos cogna-
tioni prætulit, vt carni ſpiritum
præferamus: adde quòd mater
& fratres eius cumprimis volũta-
tem æterni patris fecerunt.

Vultis autẽ videre, quomodo
maiores veſtri voluntatẽ Dei fece
rint, audite Apoſtolũ dicentẽ: Iu- 1. Theſ. 2.
dęi Dominũ occiderũt IESVM,
& Prophetas, & nos perſecuti
ſunt,& Deo nõ placent,& omni-
bus hominibus aduerſantur, pro-
hibentes nos gentibus loqui, vt
ſalui fiant, vt impleãt peccata ſua
ſemper. peruenit enim ira Dei ſu-

per illos, vſq; in finẽ. Igitur neque veri filij Abrahæ, neq; Christi cõſãguinei patres & aui veſtri fuêre.

Nec eſt veriſimile, conſanguineos Chriſti ſecundum carnem eum occidiſſe: quod ſi tunc, nec intra quartum, nec intra ſeptimũ gradum (qui apud iuriſconſultos poſtremus eſt) cõſanguinei Chriſti erant, id enim nuſquam relatũ eſt: quoto gradu nunc conſanguinei eius eſtis? & ſi tunc ſine vllo conſanguinitatis reſpectu, eum maiores veſtri tã acerbè occiderunt, qualem nunc reſpectũ conſanguinitatis exigitis? ſi vobis nõ faueremus propterea quia Chriſti conſanguinei eſſetis, Chriſto Domino (fateor) ingrati & iniurij eſſemus: ſed ſi auos veſtros odio habemus, quia Deum Chriſtum crucifixerunt, aut certè crucifigentibus conſenſerunt, nulla iniu-

Digitized by Google

iniuria eum afficimus, quinimo zelus noſter optimus eſt, & argumenta veſtra ſunt ineptiſſima.

An Statuta iſthæc naturæ aut rectæ rationi repugnent aut ſint iniuſta.

CAP. VII.

RESpõdeo nihil minus eis cõuenire, ſed aiunt, nihil magis naturę aut rationi cõtrariũ, quàm innocentẽ punire: reſpondeo, addendũ eſſe, ſine cauſa. nã cũ cauſa plurimi rectiſſimè puniũtur in his rebus externis, vt innumerabilibus exẽplis facile probari poteſt, & nunc ſat fuerit aliqua attigiſſe. Filij hæreticorum & eorum omnium qui grauiſſima crimina commiſerunt, nõ ſolum arcentur ab honoribus, ſed & bonis parentum priuantur, & infamia notantur, quamuis innocentiſſimi ſint; pro quibus multo iuſtiores ex-

clamationes fieri poſſent, quàm pro iſtis, qui à quibuſdam beneficiis eccleſiaſticis duntaxat arcentur, idque multis ex cauſis & quidem longè maioribus.

Quod autem philoſophantur ex Platone, illos melius diis ſacrificare, qui ſint virtute præſtantes, quàm vel fortes vel nobiles; quid ad rem? excluduntur ne iſti à veris Dei ſacris? minimè, ſed ex eodem Platone illis oſtendamus, quales ſacerdotes eſſe voluerit: is enim ſexto de Legibus conſtituit, vt in ſacerdotum creatione, ille comprobetur, qui integer ſit, atque legitimus; deinde à domo quàm maximè munda, expers quoque cædis, omniumq; huiuſmodi quę aduerſus diuinam rem committuntur; cuius & pater, materq; ſimiliter vixerint. Accipite (vt ipſi dicitis) inſitũ verbum: & quem

Digitized by Google

quem teſté tantopere approbatis, reiicere nõ poteſtis: eius quidem teſtimonio multi ex vobis, qui nõ ſunt è domo munda, ſacerdotes eſſe non poſſent, ne dum omnia beneficia eccleſiaſtica poſſidere.

Addunt etiam, iniuſta eſſe ſtatuta propter acceptionem perſonarum: quod ſi verũ eſt (ſicut nõ eſt) iam omnia iura, quæ nobilibus fauent, & quæ aliquos illegitimos excludunt, & quæ cætera ſimilia ſtatuũt, iniuſta ſunt acceptione perſonarũ; eiuſmodi ſunt iſtorum argumenta omnia.

Vtrum ea ſtatuta ſchiſma inducant, pacem & vnitatem populi Chriſtiani perturbent.

CAP. VIII.

RESpondeo, non magis quàm leges cæteræ diſtinguentes inter nobiles & plebeios, inter doctos & indoctos, inter magiſtratus

&

Digitized by Google

& ſubiectos, inter filios illuſtrium & infamium, inter inſtituta tot diuerſiſſimorum monachorum, canonicorum regularium, & reliquorum omnium, quot in republica diſtincta eſſe videmus.

Hoc loco exclamat ſæpiſſimè auctor egregiæ illius apologiæ, dicens, tunicam Domini incõſutilem ſcindi, vnitatẽ Eccleſiæ rumpi, & mille talia tragicè, vt ſolet; cui & iſti quoque conſentiunt, qui omnes ſomniaſſe videntur, tunicam illam contextam fuiſſe ex beneficiis Toletanis, & ex iſtis nouis Chriſtianis, ita vt ſi illos ab illis ſepares, tunicam inconſutilem neceſſariò ſcindas. Putaſſe quoque videri illos poteſt, maximã fore Catholicæ Eccleſię ruinam, ſi aliqua fuerint beneficia Eccleſiaſtica, quæ nouorum Chri-

Digitized by Google

Chriſtianorum manus effugiant, vel hac ſola ambitione digni, vt à cæteris beneficiis omnibus arceantur.

O boni, quieſcere neſcitis, niſi omnia beneficia habeatis? non poteſtis eſſe boni Chriſtiani, niſi ſitis canonici Toletani? tanti hoc refert eccleſiæ Catholicæ, vt aſſerere non vereamini, propter hæc ſtatuta iuſtiſſima, & à ſede apoſtolica ſæpe confirmata, tunicam inconſutilem ſcindi? vnitatem eccleſię diſſolui? ſchiſmata naſci? ſcandala excitari? & innumera peccata oriri? declamate quantum velitis, ilia, etiam ſi placet, clamando rumpite, integra manet inconſutilis tunica: vnitas eccleſię inter Catholicos durat; ſchiſmata, niſi culpa veſtra, nulla erunt, ſcandala, hæreſes & alia peccata ſi à vobis orta fuerint, & Rex Catholi-

Digitized by Google

cus puniet, & ſacroſanctum Tribunal ſanctæ Inquiſitionis (tam iuſtum quàm vobis odioſum) ſedabit & ſupprimet. nec alia reſponſione eget caput decimum impugnationum veſtrarum.

An ea ſtatuta impediant conuerſionem infidelium.

Cap. IX.

IN hac quoque parte (& in qua non?) rhetoricantur iſti dicentes, hinc naſci in Hiſpania malũ pernicioſiſſimum, certiſſimum & manifeſtiſſimum, quod nondum conuerſis aditum ad fidem intercludunt: quod vt probabile faciant (cùm ſit incredibile) arte rhetorica exaggerant ea impedimenta vaniſſimè: vbi enim ſunt in Hiſpania infideles? ingentes Deo gratias agimus, quia nulli ſunt, niſi fortè palliati nomine Chriſtiano. Quod ſi finxerint, aliun-

Digitized by Google

aliunde in Hiſpaniam venturos, ſi eis offerantur beneficia Toletana: his ego reſponderim, libenter Hiſpaniam talibus conuerſis cariturum.

Quid enim boni ſperari poſſet ab iis, qui non tam propter Deũ, quàm propter beneficia illa quarundam Eccleſiarum fidem noſtram ſuſciperent? Catholica fides, non temporalia ac terrena offert, ſed ſpiritualia & æterna; vana quidem, & imaginaria hæc eſt iſtorum inuentio, & quæ nihil ſtatutis derogat.

Vtrum Hiſpaniæ natio his ſtatutis perpetua notetur infamia.

CAP. X.

RESpondeo, ſi iis quos ſtatuta illa tangunt, ita eſſe videtur, nos contra cenſemus, honori magno, ea eſſe noſtræ nationi. primò quia redolent zelum ſanctiſſimũ

Hiſpa-

Hiſpanorum nobilium & veterum Chriſtianorum, qui genus ſuum miſcere non volunt cum his, qui ſunt ex generatione peſſima,& qui Chriſtum Dominum crucifixerunt. deinde, quia cùm ſint iſti pauci, & vix milleſima pars Hiſpanorum, natio noſtra propter illos non infamatur. Poſtremò, quia conſtantia Catholicæ fidei, & bellica fortitudo Hiſpanorum, atque illorum pura & immaculata nobilitas, his ſtatutis in primis roboratur, ne natio noſtra degeneret generationis incredulæ commiſtione viciata.

Verius dixiſſent, infamiam Iudęorum his ſtatutis prorogari, ſed id ex perfidia auorum ſuorum, & ſua ipſorum culpa prouenit; quorum plurimi ad apoſtaſiam redierunt, & hæreſibus infecti ſunt: plerique autem cæterorum, ambitio-

Digitized by Google

bitione,ſeditione, aliiſque prauis moribus maiorum ſuorum veſtigia ſequuntur, nec ea obliuione deleri ſinunt. quod ſi qua ficta infamia vniuerſæ nationi imponitur, eam puri nobiles, purique veteres Chriſtiani flocci pendunt.

Vtrum ſint quorundam monachorum ſtatuta toleranda quæ non recipiunt hos conuerſos. CAP. XI.

IStis videntur non eſſe toleranda, nobis verò contra: & quia omnia argumenta, quibus ea ſtatuta impugnantur, inuenta ſunt à monachis deſcẽdẽtibus ex Iudęis; diffundũtur prolixius in hac parte: ſed nunc breuiter eorum fundamenta euertemus; quia omnia ſunt generalia, ac falſo aſſumunt, impediri monachatũ iſtorũ propter ſtatuta quorũdã monaſteriorũ, cùm ſit certo certius plurima eſſe monaſteria, & ferè innume-

Digitized by Google

rabilia, in quibus nihil tale conſtitutũ eſt. & vt rectè Caietanus dixit, ad illa monaſteria ire poſſunt, ſed nolũt iſti, niſi perturbare oĩa.

Quando Chriſtus Deus noſter dixit, Si vis perfectus eſſe, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & ſequere me: nunquid adiecit, & eſto monachus in illo, aut illo monaſterio? quãdo diuini illi patres Benedictus, Dominicus, Franciſcus, & cæteri pro ſuis monachis regulas, & ſtatuta fecerũt, nunquid nominatim iuſſerunt, vt admitterentur in ſodalitiis ſuis, etiam ij, quos veriſimile ſit eorũ tranquillitatem eſſe perturbaturos? nunquid conditores, atque ædificatores monaſteriorum idipſum ſpecialiter præceperunt? minimè gentium.

Ergo iuſtis ex cauſis prẹlati monachorum prouidere poſſunt, ac de-

debent bono communi ſuorum ſubditorum, & ſtatutis cauere, vt ij, qui vt plurimum ſolent eſſe inquieti, inobedientes, ambitioſi, & monaſteriorũ perturbatores, procul arceantur: atque ea ſtatuta iuſtiſſimè à ſummo Pontifice poſſunt approbari.

Poſtremò cũ experientia (quæ rerum mater, & magiſtra eſſe perhibetur) compertiſſimũ ſit, iſtorum mores maiori ex parte ſocietatibus veterum Chriſtianorum intolerabiles fore, longiore diſputatione opus nõ eſt: vt enim Dionyſius lib. xi. antiquitatũ Romanarũ ſcriptũ reliquit, vbi experimentũ docet, quod cõferat, quid illic opus eſt ſpeculationibus.

Ad ſummũ; argumẽta quæ hactenus inuenerunt, & quęcunque alia reperturi deinceps, aut excogitaturi ſunt, ea omnia facilè

C 2 di-

Digitized by Google

diluuntur diſtinctione nõ admodum longa: aut enim loquuntur de rebus ſpiritualibus, ſtatuta verò de temporalibus: aut loquuntur de nobilitate Chriſtiana, nos autem de politica loquimur: aut loquũtur de primis illis Chriſtianis antiquiſſimis, ſtatuta cõtrà de nouitiis Chriſtianis: aut loquuntur de generalilibus regulis; ex diuerſo, ſtatuta de exceptionibus: demum loquuntur de ſola cauſa generationis iſtorum, ſtatuta verò propter plurimas cauſas iuſtas facta & confirmata ſunt.

Vtrum ſtatuta fieri & confirmari nequeant.

CAP. XII.

RESpondeo, cùm ſint de rebus merè poſitiuis (vt dici ſolet) dubitabile non eſt, quin poſſint à ſede Apoſtolica confirmari: nam dignitates (Epiſcopatũ excipio) &

Digitized by Google

& beneficia omnia Eccleſiaſtica ex iure poſitiuo ſunt, non ex iure diuino: & quemadmodum ea beneficia inſtituuntur, diuiduntur, vniuntur, & extinguuntur ſummi Pontificis auctoritate: multo magis ab eodem fonte manare poteſt ordo & modus conferendi eadem beneficia, his vel illis. quod adeo perſpicuum catholicis omnibus eſt, vt nulla probatione indigeat.

Sed aiunt iſti, confirmationes falſa relatione fuiſſe impetratas, quia ſunt ſtatuta contra ius diuinum. in quo aſſerēdo, non ſolũ temerarij ſunt & mẽdaces, ſed etiam hæretici manifeſti: nam temere ac falſò aiunt, propter falſas relationes ſtatuta fuiſſe cõfirmata. id enim vt verũ non eſt, ſic nec ab illis probari poteſt: ac demum aſſerere, tot ſummos Pontifices,

Digitized by Google

quot ſtatuta confirmarunt, decipi potuiſſe in his, quæ ſunt iuris diuini, hæreſis eſt euidẽtiſſima, qua admiſſa cõcideret prorſus auctoritas ſedis Apoſtolicæ: ſemper enim dici poſſet, omnes eius diffinitiones, quamuis ad fidem pertinerent, falſis relationibus extortas fuiſſe, quamobrẽ iam iſti verbis confutandi non ſunt, ſed (niſi reſipuerint) tormentis, & igne.

Quas ob cauſas ea ſtatuta facta & confirmata ſint.

Cap. XIII.

MVltis ex cauſis facta ea ſtatuta fuiſſe conſtat, quarum prima in ſtatuto Toletano, & in eius confirmationibus poſita, illa eſt, vt honori ac decori eccleſiæ conſulatur; vt illuſtretur perſonis inſignibus, generis claritate atque dignitate pollentibus. Qua ratione ſtatuta hæc fauorabilia magis, quam

Digitized by Google

quàm odioſa ſunt: non enim tam in odium nouiter conuerſorum, quàm in fauorem eccleſię confirmata eſſe videntur.

Quin etiam duplex hic fauor eſt, vnus Eccleſiæ, alter eorum qui bono genere nati ſunt: vterq; autem eſt è republica: quis enim Eccleſiæ non faueat, niſi impius? & vt Cicero pro Sextio inquit; Omnes boni ſemper nobilitati fauemus; & quia vtile eſt Reipublicæ, nobiles eſſe homines dignos maioribus ſuis, & quia viget apud nos clarorum hominum & ſuorum de republica meritorum memoria etiam mortuorum.

Atque equidem gentibus quoque eadem placuiſſe perſpicias. Romulus enim poſtquàm diſcreuit potiores ab inferioribus, mox legibus latis præſcripſit, quid vtriſq; faciendum, vt patritij ſacra

Digitized by Google

curarent, magiſtratus gererẽt, ſecumq́; rempublicam adminiſtrarent: plebei verò ab iis negotiis immunes eſſent. Hæc Dionyſius Halicarnaſſeus lib. 2. Romanarũ antiquitatum. Theſeus etiam nobilibus tractandi rem diuinã, magiſtratus ex ſuo ordine creãdi, adminiſtrandiq́; leges, tum pia religioſaq́; interpretandi, definiendiq́ue poteſtatem fecit. auctor Plutarchus in eodem Theſeo.

Huc accedit, quòd in Epiſcopo deligẽdo & in beneficiis eccleſiaſticis diſtribuendis magni refert, nobilis quis ſit, an ignobilis. proponens electoribus Epiſcopi cuiuſdã Sidonius Apollinaris nobilẽ quendã eligendum, lib. 7. Epiſtolarum inquit: Si natalibus ſeruanda reuerentia eſt, quia & hos non omittendos Euangeliſta mõſtrauit. nam Lucas laudationẽ Ioannis

Digitized by Google

nis aggreſſus, præſtantiſſimũ cõputauit, quòd ſacerdotali de ſtirpe veniebat, & nobilitatem vitæ prædicaturus, prius tamen extulit familiæ dignitatẽ, &c. De beneficiis verò eccleſiaſticis potius nobilibus quàm ignobilibus conferendis, iurium allegationibus multis comprobare poſſum: ſed id prolixè fecit Andreas Tiraquellus in tractatu de nobilitate cap. xx.

Reſpondetur obiectioni difficili.

CAP. XIIII.

QVid ergo dicemus, nobilibus quibuſdam prauo ſanguine infectis, qui cum recenter conuerſis repelluntur per hęc ſtatuta? reſpondeo, nihil iuſtius eis dici noſſe, quàm quod habet regula iuris, aliis quoque iuribus confirmata, & prorogata: damnum quod quis ſua, vel parentum

culpa ſentit, ſibi aut illis imputare debet.

Rectè quidem Theognides dixit, Arietes & aſinos quærimus, Cirne,& equos generoſos,& quiſque vult ex bonis admittere. Ducere autẽ malam vxorem mali viri filiã, nõ renuit generoſus vir, ſi ei pecunias multas dederit. Nulla fœmina mali viri recuſat eſſe vxor diuitis,quin diuitẽ vult maritum, loco boni. Opes quidẽ æſtimãt,& ex malo viro ortam bonus duxit.& malus ex bono ortã, cum diuitiis miſcuit genus. Itaq; ne mireris (ô Polypeda) genus ciuium labefactari.

Lib. 1. de vent. inſpicien. Publicè intereſt (inquit Vlpianus) vt ordinũ dignitas familiarũq; ſalua ſit. & Iſocrates, oratiõe de pace: Ea ciuitas fœlix habẽda eſt,non quæ è promiſcua colluuie multos ciues temere colligit, ſed

quæ

Digitized by Google

quæ antiquiſſimas & primas familias maximè cōſeruare ſtudet: vt autem hę conſeruētur,& ſalue ſint, oportet ne prauo ſanguine maculentur, cui malo ſtatutis eiuſmodi occurrendum fuit.

Multis magniſq; experimentis apud noſtrates compertú eſt, homines alioqui nobiles, his mixturis degeneraſſe, atque ad mores,& ritus nouiter conuerſorum tranſiſſe: & vt ſemel & iterum diuinus Apoſtolus ſcriptum reliquit, modicum fermentum totā maſſam corrumpit. 1. Col. 5 Gal. 5.

Hæc verò in Hiſpania, tāto maiore cōſideratiōe digna ſunt, quāto noſtrates nobiles pluribus prerogatiuis, & priuilegiis fruuntur, quàm in pleriſq; aliis nationibus, in quibus ferè manet (vt quidam dixit) in ſolo nomine nobilitas: nā in Hiſpania nobiles immunes

ſunt

ſunt à tributis, nõ torquentur, nec pœnis plebeiorum afficiuntur, nõ detinentur in carcere propter æs alienum, & vt alia omittam, his ſolis dantur ſtipendia militiarum ſancti Iacobi, & aliarum.

Quas ob res, vbi hæc cognita non ſunt, nõ bene iudicari poteſt de diſcrimine nobiliũ Hiſpanorum, & plebeiorũ, ac nouiter conuerſorum. Qui puri nobiles ſunt in Hiſpania, nullo pretio commaculare volũt nobile genus ſuum. qua in re ſingulari laude digni ſunt Catalani, qui præeligũt paupertate premi, quàm antiquiſſimam nobilitatem ſuã pecunioſis coniugiis obſcurare.

Nobiles autem mixti, audiant iterum Platonẽ (à me iam ſupra relatũ) qui ſexto de legibus conſtituit, vt in ſacerdotũ creatione, ille comprobetur, qui integer ſit, atque

Digitized by Google

atque legitimus,& à domo quàm maximè mũda,expers quoq; omniũ, quæ aduerſus diuinã rem cõmittũtur, cuius & pater, materq́; ſimiliter vixerint. Quin etiã Hebræi illi antiquiſſimi diligenter prouiderũt,vt genus ſacerdotũ,ſine permiſtione,purumq́; conſiſteret;oportebat enim, eũ qui ſacerdotium habiturus eſſet,ex eiuſdẽ gentis muliere naſci: & genus per antiquam lineam,& multis teſtibus approbare. auctor Ioſephus libro primo contra Appionem.

Hic tamen magnopere cauendum ac prouidendum cenſeo; ne facile viri nobiles infamẽtur: ſcimus enim eueniſſe nõnunquã, vt propter antiquas vulgi fabulas,& vanas,atque confictas auditiones, nobiles multi mali audierint: ſed hæc prauorum hominum culpa fuit,non ſtatutorum iuſtorum.

Secun-

Digitized by Google

Secunda cauſa.

CAP. XV.

ALtera cauſa confirmationis Toletani ſtatuti fuit, quia non nulli ex Hebræis cõuerſi, beneficia Eccleſiaſtica poſſidentes, intra eandem Eccleſiam, tanquã de hæreſi ſuſpecti, mandato Inquiſitorum comprehenſi fuerant, & eorum ſic exigentibus meritis, partim combuſti, partim publicis pænitentiis affecti ſunt, in Eccleſiæ dedecus & opprobrium, ac in plurimorum Chriſti fidelium ſcandalum.

Quod quidem non ſolùm Toleti, ſed Hiſpali, & aliis quoque in Eccleſiis Hiſpaniæ, ſæpe fuiſſe factũ conſtat: & ante multos annos Cordubæ Theſaurarius quidã ex proceſſione ſolemni raptus, paulò pòſt exuſtus fuit; cuius inſignia infamiæ, adhuc in ea Eccleſia extant.

Digitized by Google

tant. Quamobrẽ ab eo tempore ſtatutum factũ & ſeruatũ eſt, quo noui Chriſtiani à beneficiis illius Eccleſię arcentur, idque tertio ab hinc anno à bonæ memoriæ Pio quinto confirmatum fuit.

Itaq; notatione digna hæc quoque cauſa viſa eſt, vt ea ſtatuta cõfirmẽtur, eo accedente, quod vſq; in hodiernam diem plurimi eius generis hæretici & apoſtatæ deprehendũtur, ac iuſtis pęnis coercentur, non ſine magno Eccleſiarum dedecore atque dolore.

Tertia cauſa.

CAP. XVI.

EST & ea cauſa valde notanda, quòd pleriq;, aut ferè omnes qui in Hiſpania ex circuncìſione ſunt, non ſolùm ex Iudæis, ſed etiam ex apoſtatis & hæreticis deſcendunt. vt enim apud noſtrates perſpicuum, & euidentiſſimum

Digitized by Google

mum eſt, cùm Iudæi ab Hiſpania pellerentur, quotquot fidem Catholicam publicè ſuſceperũt; exceptis admodum paucis, non ex animo, ſed fictè cõuerſi ſunt, quemadmodum poſtea conſtitit.

Nam cùm ſanctum officiũ Inquiſitionis, ſuo iure in eos ageret, facilè inuenit, ferè omnes Iudæos eſſe: & plurimis eorũ combuſtis reliqui publicam pænitentiam egerunt. itaque illorum deſcẽdentes, non ſolùm ex Iudæis, ſed etiã ex apoſtatis ſunt.

Quid igitur mirantur, ſi à quibuſdã beneficiis paucarũ eccleſiarum excluduntur, quandoquidẽ filij & nepotes apoſtatarum, & hæreticorum, pluribus pœnis iuſtè afficiuntur: qui rectius quàm iſti exclamare poſſent, ſe innocẽtes damnari, bonis parentum priuari, ac infamia graui notari.

Quarta

Digitized by Google

Quarta cauſa.

CAP. XVII.

IVdæi perfidi, ex quibus iſti noui Chriſtiani nati ſunt, per mille quingẽtos circiter annos, Chriſtum dominum quotidie crucifigebant, conſentientes parricidio patrum ſuorum: & cùm eũ occidere millies (ſicuti voluiſſent) nõ poſſent, ſæpe Chriſtianos pueros cruci affixiſſe deprehenſi ſunt, ac ſæpius ſanctam imaginem Chriſti flagellaſſe, conſpurcaſſe, & crucifixiſſe.

Qua in re non ſolùm Iſcariote peiores ſunt, qui Deum Chriſtũ ſemel duntaxat vendidit, ſed etiã in alijs tribus: Primò, quia ille ſe peccaſſe cõfeſſus eſt: deinde quia faſſus fuit, ſe ſanguinem iuſtum tradidiſſe: poſtremò, quia ſcelus admiſſum acerbiſſimè puniuit: quamquam malè deſperans, la-

Digitized by Google

queo ſe ſuſpendit: iſti verò nihil eorum faciunt, ſed exultant in rebus peſſimis, Chriſtum Dominũ diebus ſingulis ter blaſphemantes, vt ſanctus Hieronymus eſt au ctor, in Eſaiam cap. xxxxix.

Quòd ſi filios Iudæ Iſcariotis nemo Catholicus fauore magno proſequeretur, mirum videri non debet, ſi hos nouos Chriſtianos ab aliquibus honoribus ea ſtatuta excludunt, cùm ſint filij vel nepotes peſſimorum Iudęorum, qui in multis Iuda ipſo fuere peiores.

Quinta cauſa.

CAP. XVIII.

IVdæi, patres, aui, vel ataui iſtorum, non regulum aliquem vel tyrannum peſſimum occiderunt, ſed Regem regum, & Dominum dominãtium, morte turpiſſima atque crudeliſſima interfecerunt, quamobrem diuinam

Digitized by Google

uinam maieſtatem multis modis læſerunt: Iuſtiùs ergo arceri poſſunt à quibuſdam eccleſiaſticis beneficijs iſtorum liberi, quàm filij eorum, qui maieſtatem humanam læſerunt, infamia, pœniſque alijs afficiuntur: quod iniuſtum non eſſe, nemo eſt qui non fateatur.

Sexta cauſa.

CAP. XIX.

IVdæi ſemper fuerunt ceruicis duriſſimæ: generatio eorum praua & peruerſa; progenies viperarum: generatio peſſima, & ex patre diabolo. addo verba illa diui Stephani: Vos ſemper ſpiritui ſancto reſtitiſtis, ſicut patres veſtri: quem prophetarum non ſunt perſecuti patres veſtri? & occiderunt eos, qui prænunciabant de aduentu iuſti, cuius vos nunc proditores, & homi- *Deut. 9. Deut. 32 Mat. 12. Ioan. 8. Act. 7.*

 cidæ

cidæ fuiſtis: qui accepiſtis legẽ in diſpenſatione angelorum, & non
Act 13. cuſtodiſtis. Paulus quoque & Barnabas, maioribus iſtorũ dixerunt: Vobis oportebat primùm loqui verbm Dei: ſed quoniam repellitis illud, & indignos vos iudicatis æternæ vitæ, ecce conuertemur ad gentes.

Igitur non iniuria repelluntur ab aliquibus honoribus ij, qui ex tali generatione ſunt: nam quẽadmodum filij nobiliũ, & clarorũ virorum, parentum meritis nobilitantur, etiamſi nihil ipſi fecerint propter quod nobiles eſſent: ſic è contrario, ignobiles & obſcuri ſunt peſſimæ generationis homines, quamuis nihil commiſerint, quo ignobiles efficiantur.

Septima cauſa. CAP. XX.

QVi ex hac peſſima generatione deſcendunt, ſuſpecti quodammo-

Digitized by Google

dammodo ſunt, eouſque ſaltem, vt iuſtè ſtatutis excludantur, non ſolùm propter generationem prauam, ſed etiam quia quotidie in Hiſpania depreheduntur apoſtatæ & hæretici eſſe. nam etſi animi morbi ex patribus in filios non tranſeant; ſæpe tamen filij ſolent in ea vitia incidere, quib⁹ parẽtes fuere affecti. vnde Fabius lib. 5. ſimiles parẽtibus ac maioribus ſuis filij plerunque creduntur, & nonnunquam ad honeſtè turpiterque viuendum inde cauſæ fluunt. & vt alia prætercam, vetus prouerbium eſt, ab Ezechiele relatum: ſicut mater, ita & filia eius. *Cap. 16.*

Accedunt & verba illa ſcripturæ diuinæ cõtra Iudæos: Generatio peruerſa & infideles filij. & illa Saluatoris, O generatio incredula & peruerſa. tũ illa, O generatio infidelis. & ſicuti ex melioribus *Deu. 32* *Mat. 17* *Luc. 9.*

Digitized by Google

meliores procreari probabile eſt: & Ariſtoteles rectè ſcripſit in Politicis, & alibi dixerat, ex bonis bonum generari cõſentaneum eſſe: atque hoc fore maximum nobilitatis bonum, ait Boetius, vt impoſita nobilibus neceſſitudo videatur, ne à maiorum virtute degenerent: ſic infidelium filij ad infidelitatem proni eſſe videntur, vt multis magniſque exemplis apud noſtrates experti ſumus, & indies adhuc experimur.

lib. 3. c. 8.
lib. 1. c. 4.
lib. 3. proſa 6.

Multi quippe iſtorum ad Iudaicam ſuperſtitionem redeunt: alij verò in alias hæreſes incidentes, non ſolùm hæretici, ſed heresiarchæ facti ſunt, & multos ex nobilibus, & vetuſtiſſimis Chriſtianis ſuis hæreſibus infecerũt: quod notius eſt apud noſtrates, quàm vt in eo probando verba multa ſint impendenda.

Octaua

Digitized by Google

Octaua cauſa. CAP. XXI.

SI de ſcorto natus prohibebatur olim in eccleſiá Domini ingredi, vſque ad decimam generationem: ſi Ammonitæ & Moabitæ etiam poſt decimam generationem, & in æternum vetabantur intrare in eccleſiam Domini; quia noluerunt occurrere Iudæis cum pane & aqua in via, quãdo egreſſi fuere de Ægypto, & conduxerũt Balaam, vt malediceret eis: quãto benigniùs agitur cum iſtis nouis Chriſtianis, ſi propter grauiſſima parentum ſcelera, & propter cauſas antè memoratas, & mox memorandas, arceantur à quibuſdam eccleſiaſticis beneficijs: & quãuis vetera illa ceſſauerint, non tamen ceſſat exemplum.

Nona cauſa. CAP. XXII.

SI diuus Paulus prohibet Neophytum eligi in Epiſcopum,

Digitized by Google

ne in ſuperbiam elatus, in iudiciũ incidat diaboli: pari ratione atq; fortiore, poſſunt noui Chriſtiani arceri à nonnullis beneficiis eccleſiaſticis: quia ſicuti quando egent, humiles admodum ſe eſſe fingunt; ſic in dignitatibus & honoribus conſtituti, ſuperbiſſimi eſſe ſolent, maximè aduerſus nobiles, vetereſque Chriſtianos.

Decima cauſa.

CAP. XXIII.

CVm non debeantur nouis Chriſtianis beneficia illa eccleſiaſtica, ac multo minus ſua ſint: rectiſſimè potuerunt ſummi pontifices ea ſtatuta confirmãtes, exigere hanc inter alias qualitates: nam vt canonibus ac legibus eccleſiæ decretum eſt, vt eligendi ad beneficia ſint talis ætatis ac ſcientiæ, talis ordinis ac peritiæ canendi, vt ſint legitimi, ac mille talia,

Digitized by Google

lia; ſic etiam ſtatui potuit, ne ſint ex nouis conuerſis.

Et cùm diſtributio eorum beneficiorum fieri debeat arbitrio ſummi pōtificis, & epiſcoporum, nec teneantur ea conferre nouis Chriſtianis, magis quàm veterib⁹, imò cùm iuſtum ſit (etiam ſtatutis non exiſtentibus) vt antè conferantur nobilibus ac veteribus Chriſtianis, (qui nunquā deerunt idonei) quàm nouis; non fit iſtis iniuria, ſi tā iuſtis ex cauſis, quàm commemoraui, ea ſtatuta in quibuſdam eccleſiis facta & confirmata fuerint.

Vndecima cauſa. CAP. XXIIII.

TOt beneficia eccleſiaſtica malis artibus occupauerant iſti, atque hæreditate poſſidebāt, vt penè ad effectum perducerent id, quod quendam illorum Rabinum prædixiſſe ferūt. cùm enim

Digitized by Google

Iudæi Hiſpaniã relinquere cogerentur, ni Chriſtiani fierent, aiunt illũ dixiſſe, Deijciũt nos ex Synagogis noſtris, nos eos è ſuis eccleſijs expellemus: cui malo, vt aliqua ſaltem ex parte mederi poſſet, iuſtis ſtatutis occurrẽdũ fuit.

Duodecima cauſa.

CAP. XXV.

c. conſtituit. 17. q. 4. QVia iam olim durius ſtatutũ fuit in Concilio quarto Toletano in Decretorum libro confirmato: conſtituit enim ſanctum concilium, vt Iudæi, aut qui ex Iudæis ſunt, officia publica non appetant. Itaque benignius agitur his ſtatutis cum eis, qui ex illis ſunt, ſi à quibuſdam beneficijs duntaxat arceantur.

Scio multas interpretationes afferri huic decreto, ſed vereor, ne omnes falſæ ſint, præter eam, quæ planiſſima eſt, & quam litera ipſa

ſonat,

Digitized by Google

ſonat: cæteræ nanque conſiſtere nequeunt ſalua ratione recti ſermonis. exponere enim, Qui ex Iudæis ſunt, & Iudæi ſunt, nihil aliud eſt, quàm dicere, Conſtituit ſanctum concilium, vt Iudæi aut Iudæi, quod eſt ridiculum: adde quòd alternatiua, aut, ponitur inter diuerſa; nec obſtat bulla Nicolai quinti, quia ea nuſquam eſt; aut ſi vnquam fuit, iam reuocata eſt, vt ſuprà oſtendimus.

Decima tertia cauſa.

CAP. XXVI.

QVia deſcendentes ex Iudæis ſępiſſimè iam olim dephrehēſi ſunt, & quotidie in Hiſpania deteguntur, ad Iudaicā ſuperſtitionē redire. Sic enim in quarto concilio Toletano continetur: Plerique ex Iudæis, qui dudū ad Chriſtianam fidē promoti ſunt, nunc blaſphemātes Chriſtū, non *c. plerique de conſecr. diſt. 4.*

ſolùm

ſolum Iudaicos ritus perpetraſſe noſcuntur, ſed etiam abominandas circunciſiones exercere. & iterum, non poteſt erga homines eſſe fidelis, qui Deo extiterit infidelis. Iudæi ergo qui dudum Chriſtiani effecti ſunt, & nunc Chriſti fidem præuaricati ſunt, ad teſtimonium dicendum admitti non debent, quamuis ſe eſſe Chriſtianos annunciant: qui ſicut in fide Chriſti ſuſpecti ſunt, ita in teſtimonio humano dubij habentur.

Ibidem, cap. 63. c. non poteſt. 2. q. 7.

Accedit eodem, quòd cùm à parentibus & conſanguineis educẽtur iſti, facilè ab his diſcunt ſuperſtitionem Iudaicam. Vt enim Cicero primo Officiorũ inquit, plerunque parentum præceptis imbuti filij, ad eorum conſuetudinẽ moremque deducuntur: & iuxta Theognidis ſentẽtiam, Iuſta docent iuſti: prauis conuixeris, antè

quæ

Digitized by Google

quæ fuerat probitas, protinus effugiet. ſed de his alibi plura. Iure igitur ſtatutis præcaueri potuit, ne huiuſmodi homines in eccleſiis quibuſdam beneficia eccleſiaſtica poſſiderent.

Decima quarta cauſa.

CAP. XXVII.

ACcedit huc Apoſtolus Paulus in Epiſtolam ad Titũ dicens: Sunt multi inobedientes, vaniloqui, & ſeductores, maximè qui de circunciſione ſunt, quos oportet redargui. Quo loco diuus Thomas enarrans verba illa, maximè qui de circunciſione ſunt, ſubiungit, qui cogebant homines iudaizare. Vetus ergo, & antiquũ eſt nouiter cõuerſis ex Iudæis, inobedientes, vaniloquos, & ſeductores eſſe. Meritò igitur à quibuſdam eccleſiaſticis beneficiis eijciuntur. Cap. 1.

Deci-

Decima quinta cauſa.

CAP. XXVIII.

HAbent maiori ex parte hi, qui ex circunciſione ſunt, vitia quædam peculiaria ac præ cæteris frequentiora: quamobrem non ſolùm à quibuſdam eccleſijs Cathedralibus, ſed etiam ab omnibus collegijs ſcholarum, ab aliquibus monaſterijs & ſodalitatibus iure quàm optimo in Hiſpania excluduntur. ſunt enim ambitioſi honorum atque dignitatum cupidi: quod vitium hæreditarium ferè illis eſſe videtur;
Mat. 23 nam de Scribis & Phariſæis Saluator noſter inquit: Amant primos recubitus in cœnis, & primas cathedras in ſynagogis, & ſa-
Mar. 12 lutationes in foro, & vocari ab hominibus Rabbi. & alibi: Cauete à Scribis, qui volunt in ſtolis ambulare, & ſalutari in foro, & in primis

primis cathedris ſedere in ſynagogis, & primos diſcubitus in cœnis. Quod & apud Lucam bis repetitum extat. *Luc. 11 20.*

Sunt quoque inquieti, moroſi, ſeditioſi, & qui ſeminare diſcordias ſolent; quę vitia maiorũ quoque ſuorum fuere: qui appellati ſunt à Domino ſerpẽtes, genimina viperarum. & à propheta Regio, Generatio praua & exaſpe- *Mat. 23* *Pſal. 77*
tans. an quietiores melioréſue ſint apud alias nationes, ipſi viderint, atque eos ſibi habeant: nos quidẽ tales eos eſſe in Hiſpania, quales iam diximus, aſſiduis experimentis compertum habemus.

Iure igitur ſtatuta ea fiunt, vt in collegijs & capitulis (vt vocãt) ſine iſtis cum tranquillitate ac pace viuatur: tantum abeſt, vt propter ſtatuta oriantur ſchiſmata vel diſſenſiones, vt iſti fingunt.

Decima

Digitized by Google

Decima ſexta cauſa.

CAP. XXIX.

l. 14. ff. de muneribus. IN honoribus atque dignitatibus diſtribuendis in primis cõſideranda eſt perſona, item origo natalium, vt rectè Calliſtratus cẽſuit. & ſicut in corporibus pernicioſum eſſet, ſi cibo aut veſte pari homines impares vterentur; ſic eſt de honoribus ſtatuendum, au- Lib. 3. c. 12. ctore in Politicis Ariſtotele. Cùm ergo noui Chriſtiani in origine natalium, aliiſque multis, nõ ſolùm impares ſint nobilibus, ſed etiam vetuſtiſſimis Chriſtianis, non iniuria repelluntur à quibuſdam honoribus & beneficiis, quæ ſolis nobilibus & honeſtis Chriſtianis per ſtatuta deferuntur.

Huc accedit, quod ſcribit Plinius lib. ij. Epiſtolarũ: In tanta hominũ inæqualitate, nihil eſt tam inæquale quàm æqualitas ipſa. & iterum

Digitized by Google

iterum libro nono eiuſdem operis ait, cuſtodienda eſſe diſcrimina ordinum ac dignitatum : quæ ſi confuſa, turbata, permiſta ſint, nihil eſt æqualitate ipſa inæqualius. & Philo Iudæus lib. ſecundo de Monarchia: æqualia dignitate imparibus tribuere eſt inæqualitas, inæqualitas verò fons malorũ.

Decima ſeptima cauſa.

Cap. XXX.

VEteres & antiqui Chriſtiani legitima & iuſta hæreditate iam diu acquiſierunt legem euangelicam : nouitij verò non itẽ. quid igitur mirum, ſi in quibuſdã eccleſiaſticis beneficijs illi præferantur. Diuus Thomas enarrans verba illa Pauli, Salutate concaptiuos meos, qui ſunt nobiles in apoſtolis, & ante me fuerunt in Chriſto Ieſu, inquit: prius enim fuerunt cõuerſi, quàm ipſe Apo-

Digitized by Google

ſtolus: & ex hoc eis maior reuerentia debebatur: & ipſemet Apoſtolus magnifacere videtur fidem à primogenitoribus deſcendētem, cùm ad Timotheum ſcribens laudat eius fidem, quæ habitauit primùm (inquit) in auia tua Loide, & matre tua Eunice. 2. Tim. 1.

Luc. 1. Beatus quoque Ambroſius explicans illa verba, Sacerdos quidā nomine Zacharias, & cætera, ita ſcribit: Docet nos ſcriptura diuina, non ſolū mores, in ijs qui prædicabiles ſunt, ſed etiam parentes oportere laudari, vt veluti tranſmiſſa immaculatæ veritatis hæreditas in his, quos volumus laudare, præcedat. Quæ enim alia intentio hoc loco ſancti Euangeliſtæ, niſi vt ſanctus Ioannes Baptiſta nobilitetur parētibus, miraculis, moribus, munere paſſionis? ſic etiā ſancti Samuel mater Anna

Digitized by Google

na laudatur: ſic Iſaac à parentibus nobilitatem pietatis accepit, quam poſteris reliquit. Sacerdos itaque Zacharias, non ſolùm ſacerdos, ſed etiam de vice Abia, id eſt, nobilis inter ſuperiores ſemine, & vxor eius, inquit, de filiabus Aaron: non ſolùm igitur à parentibus, ſed etiam à maioribus ſancti Ioannis nobilitas propagatur.

Cui accedit Venerabilis Beda in eundem locum inquiens: Erát autem iuſti ambo ante Deum. iuſtis quippe parentibus erat genitus, vt eo cõfidentiùs iuſtitiæ præcepta populis daret, quo hæc ipſe non quaſi nouitia didiciſſet, ſed velut hæreditario iure à progenitoribus accepta ſeruaret.

Decima octaua cauſà.

CAP. XXXI.

MAiores noſtri nobiles & Chriſtiani antiquiſſimi, per

octingétos plus minus annos perpetuis bellis ſanguinem ſuum fundentes, Hiſpaniam totam è manibus Mahumetanorum eripuerunt, & Chriſtianam Rempublicam bene fundatam nobis reliquerunt.

Maiores verò iſtorum, Iudæi perfidi, eo tempore toto (animus meminiſſe horret) Chriſtum Dominum ter ſingulis diebus diris execrationibus inhonorantes, & blaſphemantes, Chriſtianos omnes perdere vellent, quemadmodum Finus Hadrianus in Flagello contra Iudæos memorat libro vij. cap. xxxij.

Iudæi quidé poſt quadringentos ferè annos à Chriſti paſſione, librum Thalmud confecerunt, in quo aduerſus Chriſtianos acerbiores leges condiderunt, quàm Nero ac Domitianus, & quàm tyranni

Digitized by Google

tyranni crudeles cæteri. Inter alia verò, licitum eſſe Iudæis, aiunt, Chriſtianum quemlibet interficere, quantacunque bonitate, dignitate aut conditione præfulſerit: vt in eodē opere idem auctor ſcripſit, lib. ix. cap. x. & cap. xx.

Cum igitur noui iſti Chriſtiani, non ſolum ex Iudæis illis, ſed etiam ex apoſtatis nati ſint, cùm tot iuſtæ cauſæ concurrant, propter quas ea ſtatuta fieri & confirmari debuerint, cur magis querųli & implacabiles ſunt quàm hi, qui ex Mahumetanis deſcendūt? quandoquidē Sarraceni & veraciores & fortiores & meliorum morum, quàm Iudæi ſunt.

Reſpondetur ipſorum querelis.

CAP. XXXII.

SEmper in ore habent, multos nouos Chriſtianos bonos eſſe ac doctos, atque Reipublicæ, & eccle-

eccleſijs vtiles, non id negamus, ſed non ideo minùs iuſta ſunt ſta-
l. nam ad ea de leg. tuta, quę pluribus proſunt, & quę cũ generalia ſint, particularia re-ſpicere nequeunt. ſatis enim legi eſt, ſi in commune proſit, quanuis aliquibus officere videatur.

Adde quòd eadem dicere poſſunt hæreticorum filij, & eorum qui maieſtatis crimine infecti fuerunt. Item filij presbyterorum, & illegitimi, ac deniq; omnes quotquot ſine culpa, ſed non ſine cauſa, damnis tẽporalibus afficiũtur: ergo cum eorũ cauſa coniungant ſuam, ac ſeſe mutuò conſolentur.

Sed addũt iſti, aliorum damna eſſe temporalia, ſua verò perpetua: reſpondeo, ſua quoque temporalia eſſe futura, ſi quieuerint: ſi nõ redierint ad vomitũ: ſi nõ ſe ingeſſerint reb⁹ ad ſe nõ pertinentibus. vnde parẽtum ſuorum memoriam

moriam excitare ſolent.

Catholici ſint, quieti, pacifici, modeſti, ac bonis moribus prędi-ti, & intra non multos annos pari iure cũ Chriſtianis veterib⁹ viuẽt. nemo ferè certò ſcit, qui fuerint ſui maiores ante quadringentos annos; pauci verò, qui numerare ſuos poſſunt ante ducẽtos. Generatio præterit, & generatio aduenit, non eſt priorum memoria: ſed nec eorum quidem, quę poſtea futura ſunt, erit recordatio apud eos, qui futuri ſunt in nouiſſimo. *Eccl. 1.*

Interim verò ſi nobiles eſſe volunt, in ſtudiũ virtutũ incumbãt, ex quibus quidẽ verior nobilitas conſtat rectè, vt pleraque omnia. Seneca libro de moribus ſcriptũ reliquit: Nobilitas animi eſt generoſitas ſenſus, nobilitas corporis, generoſus animus. & Philo libro de Nobilitate: Nobiles dicẽdi *Ad Celantiam.*

ſunt

ſunt ſoli prudentes & iuſti, etiam ſi è vernis, aut emptitiis nati ſint. demum (vt alia omittam) diuus Hieronymus quadam in epiſtola ſcribit: Sola apud Deum libertas eſt, non ſeruire peccatis: ſumma apud Deum nobilitas eſt, clarum eſſe virtutibus.

FINIS.

In hoc libello nihil continetur, quod ſanctæ Romanæ eccleſiæ religioni, aut Regiæ maieſtati repugnat.

Henricus Zibertus à Dunghen Canonicus S. T. D.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google